

DZIAŁ XVIII INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalanie gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XVIII INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed as-sets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, improvements to land livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays – unless otherwise indicated – are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu nie-mieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 395).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych pro-

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd), cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2018 item 395).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** as of 31 XII is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
- before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons, natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence,

wadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych – ustalono szacunkowo.

4. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu nie-mieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.

4. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
 - 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investment

TABL. 1/182/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	4655,9	4723,7	5649,1	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5,2	4,6	4,7	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł w tym przetwórstwo przemysłowe	1763,3	1912,3	1488,5	Industry of which manufacturing
Budownictwo	1150,8	1414,2	1272,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	159,7	247,1	188,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	526,9	433,9	519,8	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	386,2	180,2	196,6	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	62,4	60,7	135,2	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	277,3	262,0	271,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	365,8	770,2	1919,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	196,4	152,3	130,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	271,8	128,0	80,3	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	367,0	343,7	453,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	-	-	0,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6,2	4,3	13,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	161,3	159,4	193,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	97,0	61,1	34,9	Other service activities
	9,2	4,0	19,9	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2/183/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2015	4489,6	1587,7	2099,3	778,3
TOTAL	2016	4439,0	1333,7	1820,4	1256,0
	2017	5569,6	1086,4	1908,6	2570,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		0,9	0,1	0,2	0,6
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		1518,2	335,3	690,4	491,0
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		1382,4	288,7	615,7	477,0
of which manufacturing					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

TABL. 2/183/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a WEDŁUG GRUP (dok.)**
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a BY GROUPS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
Budownictwo Construction	64,6	18,0	31,5	15,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	675,0	239,1	331,3	103,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	95,3	9,1	6,2	79,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	251,6	169,9	79,5	2,1
Informacja i komunikacja Information and communication	70,3	10,0	55,9	4,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1926,5	93,6	328,3	1504,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	139,6	91,6	44,3	2,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	114,5	47,5	60,4	6,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	462,2	8,0	100,8	353,4
Edukacja Education	13,5	2,6	9,5	1,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	188,4	36,9	147,2	4,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	30,1	7,3	21,6	1,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	18,7	17,3	1,3	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

TABL. 3/184/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a NA ŚRODKI TRWAŁE (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a ON FIXED ASSETS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which	
			z importu of which from import	na zakup uży- wanych środków trwałych on purchase of fixed assets from second- hand
			w mln zł	in mln zł
O G Ó Ł E M	2015	4489,6	406,3	574,4
T O T A L	2016	4439,0	387,2	554,9
	2017	5569,6	387,9	560,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		0,9	-	-
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł		1518,2	151,4	68,5
Industry				
w tym przetwórstwo przemysłowe		1382,4	149,7	63,9
of which manufacturing				
Budownictwo		64,6	9,6	18,2
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		675,0	140,1	161,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa		95,3	4,1	13,9
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		251,6	2,8	4,2
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja		70,3	5,3	3,1
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		1926,5	49,9	126,0
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		139,6	0,3	27,8
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		114,5	4,5	14,8
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		462,2	0,2	101,8
Administrative and support service activities				
Edukacja		13,5	0,1	0,2
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		188,4	17,8	17,1
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		30,1	1,0	3,4
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa		18,7	0,8	0,5
Other service activities				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4/185/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
O G Ó Ł E M	52411,6	58454,9	59018,3	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	542,3	533,6	29,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	17548,4	20780,1	20704,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	8015,5	9143,3	9895,7	of which manufacturing
Budownictwo	1787,4	1730,8	1836,2	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	7723,9	8027,8	8863,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	3148,9	3356,4	3044,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	928,1	1013,4	1049,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4798,3	5464,9	5500,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3407,0	4242,9	4378,1	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5244,2	5298,4	5132,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1810,2	1968,4	1945,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1694,4	2093,3	2289,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-	-	6,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	400,7	432,2	462,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1835,0	1935,8	2089,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1470,0	1517,0	1554,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	72,6	60,0	131,4	Other service activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5/186/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY UNITS AND ESTABLISHMENTS
(current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		Stopień zużycia środków trwałych w % Degree of consum- ption on fixed assets in %	
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools		środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2015	36517,8	32302,3	3373,4	581,3	32,6
TOTAL	2016	38010,5	33427,4	3845,4	472,6	35,5
	2017	38942,1	34384,8	4017,1	486,7	38,9
w tym:						
of which:						
Transport i gospodarka magazynowa ^a		19360,8	19353,8	7,0	-	25,8
Transportation and storage ^a						75,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4,3	2,2	2,1	-	
Accommodation and catering ^Δ						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2944,1	2878,0	54,4	11,6	64,8
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		257,1	235,1	19,0	3,1	11,7
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		125,7	104,1	13,3	2,1	34,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7956,9	6282,9	1193,0	441,4	56,4
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja		6885,2	4297,9	2564,4	20,0	48,9
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		264,8	214,8	45,2	4,8	41,5
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		541,7	502,7	35,2	3,5	21,7
Arts, entertainment and recreation						

^a Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a Including value of public roads, streets and squares.